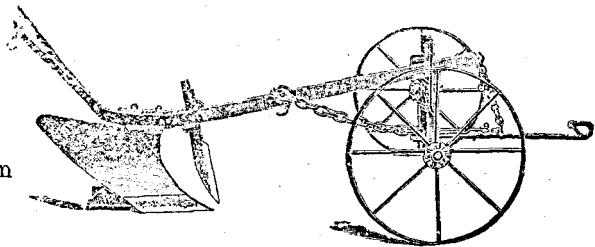

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

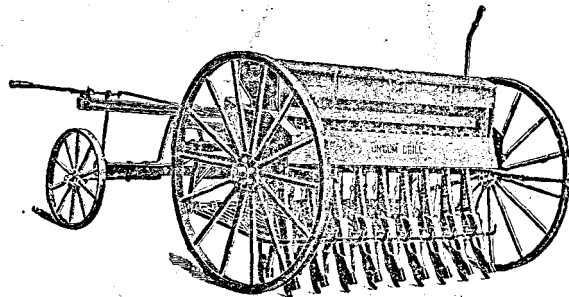
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

szorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

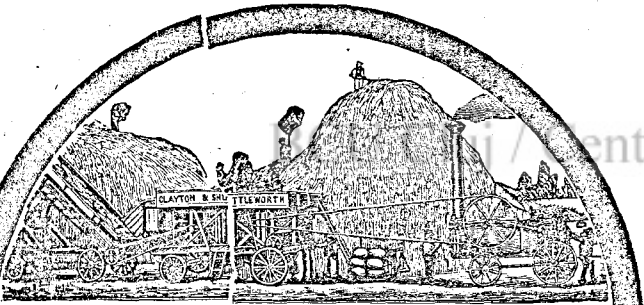
Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, Ltd.
Budapest, Váci-körút 63.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, kőkölözők, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, árálók, őrlőmalmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

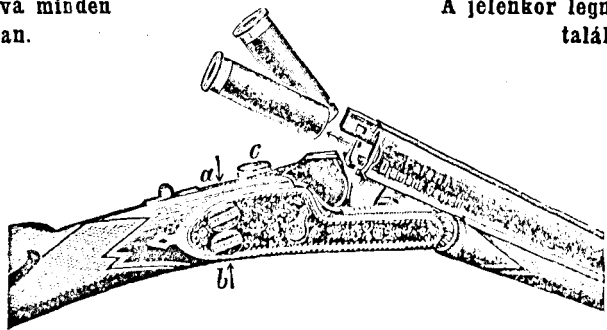

1242

Önkihúzó különleges hármass fegyver önműködő
patroneltávolítóval.

Szabadalmazva minden kulturállamban.

A jelenkor legnagyobb találmánya.

Kimerítő leírás, rajz és levelek ingyen és bérmentve. Minden más minőségű fegyver szintén csakis a legjobb minőségben szállítatik.

Ferdinand Ficker fegyvergyár,

1405

Weipert (Erzgebirg).

**Földbirtokeladás,
Haszonbérbeadás,
Haszonbérbevétel,
Birtokpárczellázás,
Birtokvásárlás,**

Üzemtervek készítése,

Gazdaságok berendezése,

Házak eladása és vétele,

Hitelügyletek,

Konverziók,

Tűz- és jégbiztosítások,

Kárbecslések.

és általában: minden nagyobb szabásu, kiváló ügyeséget és megbízhatóságot igénylő

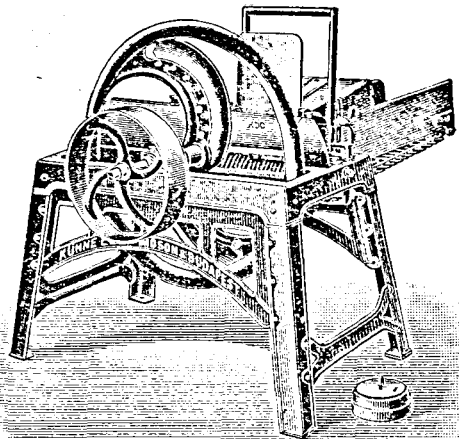
Gazdasági ügylet

tárgyában való megbízást minden más tényezőnél olcsóbban, szolidan, gyorsan és diszkréten teljesít egy anyagilag is teljesen garanciaképes egyén.

1422 **Czime: a kiadóhivatalban.**

Ugyanezen cím által korostotnok sürgösen 500—1000 k. holdig terjedő

erdélyi birtokok bérletre.

Legujabb, könnyű hajtású, egyszerűen kezelhető és nagy munkabírású
„TUBULÁR“ tejfölöző gépek kézi és gőzhajtásra,
Szeeskavágó és Répavágógépek elismert, gondos ki-
 vitelben készülnek

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN.**

Kiváló munkabírású **„RAPID“** daráló gépek és
TENGERI MORZSOLÓK kézi és erőműhajtásra.

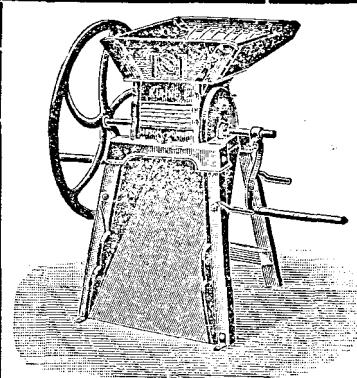
— Burgonyamosó és osztályozó gépek, —

**TAKARMÁNYFÜLLESZTŐK, TELJES TAKARMÁNYBEREN-
 DEZÉSEK, EKÉK, BORONÁK, ROSTÁK, KONKOLYOZÓK,**

Bevált hírneves **„MOSONI DRILL“** tolokerekes rendszerű sorvetőgépek.

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.**

1333

Magyarországi unitárius vallásközönség jószágigazgatósága.

Pályázat

Gazdatiszti állásokra.

A Magyarországi Unitárius Egyház Ladamos—
 Alamori uradalmi gazdaságában.

Pályázatok benyújtandók alólrthoz f. évi december 20-ig.

I.

Gazdasági intézői állásra:

Betöltendő 1905. évi május 15-én.

Kivántatik felsőbb gazdasági iskolai végzettség,
 kellő gyakorlat, számvitelben jártasság, fedhetlen előélet,
 románnyelv bírása és 40 évnél nem idősebb korú legyen
 a pályázó egyén.

II.

Gazdasági ispáni állásra:

Betöltendő 1905. évi január 1-én.

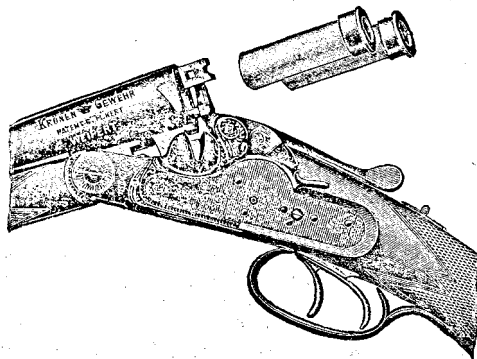
Kivántatik felsőbb gazdasági iskolai végzettség, némi
 gyakorlata is legyen és jó szép írása, számvitelben is va-
 lami jártassága. — fedhetlen előélete és jó magaviselete
 kivántatik: román nyelv bírása előnyére válik Pályázó
 lehet fiatal egyén is!

Fenti mindkét állásra akik pályáznak, forduljanak
 alólrított jószágigazgatóhoz; lakik Ladamoson (Alsó-Fehér-
 megye), a hol az évi javadalmazás megtudható.

1432

Szentiványi István.

Korona-fegyver Fükert-féle külön szab. záróval

szabadalmazva Ausztriában Magyarországon,
 Németországban, Belgiumban, Franciaországban
 és Angolországban.

A Korona-fegyver Fükert-féle külön
 szabad. elzáróval a jelenkor **legjobb és
 legkitűnőbb vadászfegyvere.**

Ezen tény behizonyítására szolgáljon a
 következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a Korona-
 fegyver zárója nemcsak az eddig ismeretes
 3-, 4-, 5-szörös zárral, illetve csapszeggel
 van megerősítve, hanem az eddig szabadon
 hagyott csövön is, mely tudvaleg a tüze-
 lésnél s különösen füstnélküli lőpor haszná-
 latánál, a legerősebb gáznomást állja ki,
 miután azok a cső-kamrában, mint szorosan
 körülzárt pofadékbán fekszenek.

A fegyvercsövön található toldalékok
 ezen oldalpofák kivágásaiba erősen benyul-
 nak és meggátolják annak a himbárról való
 ellökődését. Ezen két külön zárvatartó
 tartóssága oly nagy, hogy az eddigi zárvatot
 eljeseen felszabadítja, miert is ezzel egyetemben oly záróképesseget ér el,
 melynek el sem lehet képzelni.

A töltés és tüzelés a Korona-fegyvernél a legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a zárvat egy-
 szerű nyitása által mindkét zár önmagától feszítődik és biztosítatik és a kilőtt töltények is önműködőleg
 vettettek ki.

A Korona-fegyver kis külső löpöntokkal bír, a melyekről nemcsak könnyen felismerhetjük, hogy
 melyik cső lövetett ki, hanem kívánat szerint a zárvat kézzel ki- vagy beszoríthatjuk.

Minden Korona-fegyvernél kiváló gond fordítatik a löképessegre.

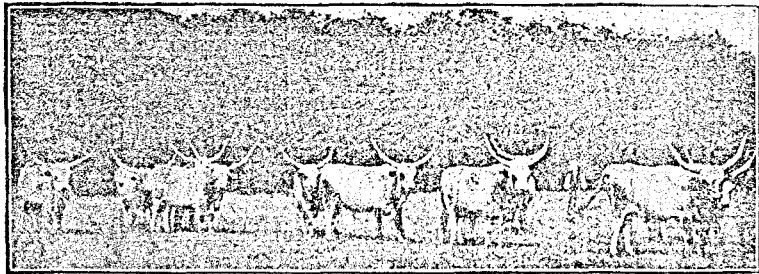
A Korona-fegyver mint vontacsövű puská, dupla fegyver, hármas stb. is szállíthatik.

Kimerítő árjegyzéket úgy erről, valamint minden más vadászfegyverről és szerszámról, kívánatra
 ingyen és bérmentve küld a fegyvergyár

1421

G. FÜKERT, Weipert, Erzgebirge, Böhmen.

Kitüntetve ő felségeik a magyar király, a szász és szerb király által. — 36 érem.

Keresek megvételre egy darab egyéves, vagy
 másfél éves
 Simenthali bikaborjut.

Eladok ötven darab egy és fél éves prima
Ökörstinót.

1435

Csontos Miklós

Mezőtőhát (vasuti megállóhely), u. p. és távirda: Mező-Záh.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti verse-
 nyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (precíz) puskaműves

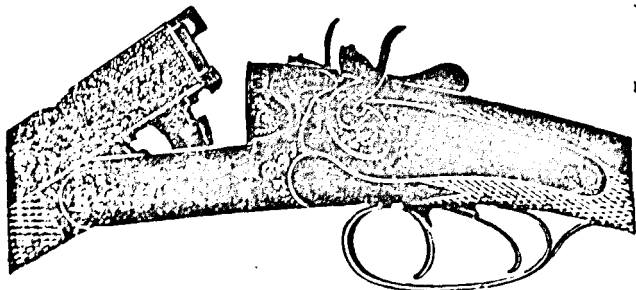
FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily
 rendszerű vadász- és cselevő-fegyvereket legjobb és
 legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon köny-
 nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

**Ujdonság: Browning-féle automatikus
 sorét ismétlő fegyver 225**
 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Az erdélyi kérdés mezőgazdasági kérdés. (É.)	593
Miért romlik ez évben feltűnően sok burgonya. <i>Barna Balás.</i>	594
A XIV-ik kolozsvári tenyészállatkiállítás tanulmányai. XII.	595
Németország tejgazdaságáról. II. <i>Baró Malcomes Jeromos.</i>	597
Tárca:	
A londoni Tattarsallban. <i>Richard.</i>	594
Kisebbszakközlemények:	
A lóhere mint tyúkeleség. — A mélyművelésről. — A meszezés befolyása a burgonyatermeszre. — Adatok a máktermeléshez. — Anyarozs kiválasztása a vetőmag közül.	597
Vegyes közlemények.	598
Piaci és vásári ártudósítások.	598
Mirretek	

Az erdélyi kérdés mezőgazdasági kérdés.

(É.) Az Országos Magyar Szövetség több estén át vitauléseket rendezett és ezen vitauléseken az erdélyi nemzetiségi kérdés tárgyalása volt napirenden. Mindenestre sok jóakarát, dicséretes lelkesedést és meleg hazaszeretetet ösztönözött ezt a szövetséget arra, hogy ezzel a nagy és ránk erdélyiekre nézve valóban életbevágó kérdéssel foglalkozzék ott a fővárosban, a nagy nyilvánosság előtt. És ha jóakarát, lelkesedést és hazaszeretetet elég lenne ennek a nagy kérdésnek megoldására, akkor a Magyar Szövetség egy nagy lépéssel közelebb vitte volna az országot a megősméréshez és a kedvező megoldáshoz. De mert kétség nem férhet hozzá, hogy ezen szép erényeken kívül éppen az erdélyi problema még egyebet is, többet is: annak alapos ösmerejét, annak tárgyilagosságból megbirálását, annak harag és szenvedelmesség meg elfogultság nélkül való megvitatását igen nagy mértékben igényli, azért ezek a vitaulések nem lehettek alkalmasak arra, hogy földerítsék és megvilágítsák ezt a nagy kérdést. Ezt konstatálnunk kell most és ezen a tényen a hátralevő két fölolvadás már nem igen változtathat.

Az erdélyi kérdés pedig rajta fekszik továbbra is közéletünkön s a Királyhágón inneni országrész égboltozata fekete föllegekkel terhes és nem tudjuk, vajjon ezek a föllegek eloszlanak-e majd, vagy az egész látóhatárt sötétségbe fogják-e borítani. Mi ez az erdélyi kérdés? Népfajok harca, amely harcban anyagi, szellemi és erkölcsi tényezők tusakodnak egymással azért, hogy a főuralmat a maguk részére megnyerjék, vagy föntartsák. Három népfaj küzd a Királyhágón innen egymással: a magyar, az oláh és a szász. És kénytelenek vagyunk megállapítani, nem hunyhatunk szemet azon igazság elől, hogy ebben a küzdelemben folyton tért vesz a magyarság, folyton hódít az oláhság és nehezen állja meg helyét a szászok. A nemzetiségi izgatásnak államellenes tevékenységét több figyelemre méltatták eddig, mint a nemzetiségeknek gazdasági tevékenységét. Az állam teljes érdeklődését lekötötte az, hogy a büntetendő

cselekményeket fölfedezze és megtorolja és azért nem jutott ebből az érdeklődésből a gazdasági fejlődés alakulására annyi, amennyi kellett volna.

Igaz, hogy az államra nézve főfontosságú az, hogy polgárai ellene ne dolgozzanak, létezésének szükségességét elösmérjék és idegen hatalmaknak munkásai ne legyenek; de az államnak főfontosságú érdeke az is, hogy hű polgárainak anyagi helyzetét és gazdasági viszonyait istápolja és főfontosságú érdeke az is, hogy az anyagi helyzetnek és gazdasági viszonyoknak javításával minél hathatósabban nyerje meg magának polgárainak hűségét és ezzel együtt céltudatos, államfönn tartó és erősítő munkásságát.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy Erdélyben a népességnek közel nyolcvan százaléka, tehát mintegy 15%-kal nagyobb része mint az egész országnak, foglalkozik mezőgazdasággal és él abból mint birtokos, családtag, vagy bérmunkás, akkor világosan fog elöttünk állni az a tény, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó népesség helyzete az, amely az országrész anyagi helyzetének megítélésére irányadó és hogy a mezőgazdasági termelésben való haladás az a főtenyező, mely az egyes népfajoknak itt nálunk a főhatalmat és a fönnmaradást megadhatja. Kétségtelenül vannak más tényezők is, melyek erre befolyással vannak: így a népszaporodás aránya, az igények nagysága, a birtokmegosztási viszonyok; de mindezekkel együttítható és összefüggő tényező a mezőgazdasági termelés a maga fejlettebb, vagy kevésbé fejlett alakjában.

Szükséges lenne már egyszer az, hogy összehasonlítsuk a három erdélyi népfaj mezőgazdasági termelésének fejlettségét és eredményeit; szükséges lenne már egyszer az, hogy tisztán lássunk abban, hogy mélyére hatoljunk azoknak az okoknak, melyek az erdélyi kérdést olyan súlyossá teszik és amely okok szerintünk a mezőgazdasági fejlődés mélyén találhatók meg. Ott kell lenniök, mert hiszen mi itt láthatjuk, hogy nem a városokban fészkelő agitációból, hanem a falvakban lakó néptömeg tevékenységéből indul ki az a félre nem ösmérhető tendencia, mely a magyar és rész-

Jobb és
. . megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minöket
. . . . 31 év óta szállít

Mauthner Ödön

— cs. és kir. udvari —

magkereskedése

. . Budapest . .

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Iszajos-utca 4. sz.

. ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Bubapest, V. kerület alkotmány-utca 31. szám.

Gabona osztály

Vetőmag osztály.

Gép osztály.

Frötakarmány osztály.

Gazdasági anyag osztály.

Biztosítási osztály.

Tenyészállat osztály.

Borgazdasági osztály.

Díjzabási osztály.

Alapítóke: 531,200 korona. Tartalóke: 220,000 korona. Forgalmi
vissztérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

Az 1904. évi őszi és téli

1006

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb időny árjegyzékünk a következők:

Tavaszi és őszi mag-árjegyzék. — Tavaszi anyag- és gépárjegyzék. — Tavaszi szőlő és kertművelési árjegyzék. — Szarvai és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetkezethez való belépés áldozattal nem jár. Saját érdeklődésünkkel mozditjuk azzal elő. Nyomatványokat szívesen küldünk.

ben a szász birtokok kisajátításával akar Erdélyből »Hinterland«-ot csinálni Nagy-Románia részére. Bizonyára az oláhság szellemi vezetői szítják a magyar állam ellen való gyűlöletet, bizonyára ők hirdetik a Romániához való tartozandóságot és ők aggattatják tele a nádfődeles oláh házak falait Carol király föstött képével; de boldog izgatás és félelmetlen fészkelődés lenne csak ez, ha nem járna együtt azzal a veszedelmes terjeszkedéssel, mely a kulturailag alacsonyabb rendű oláhság birtokába Erdélynek mind több és több földbirtokát juttatja a magyarság rovására elsősorban, a szászok rovására másodsorban.

A magyar társadalomnak is és a magyar államnak is tudnia kell azt, hogy mely okok hatnak közre abban, hogy éppen az oláhság, az oláh kisbirtokosság terjed egyre jobban és jobban és mért éppen a magyarság kárára és veszteségével történik ez a terjeszkedés. Tudnunk kell ezt végre, mert csak ez a tudat adhatja kezünkbe a terjeszkedés meggátlására a magyar faj gyarapításával hatható eszközöket. Tudnunk kell végre határozottan azt, hogy a gazdasági tevékenységben állunk-e hátrább, hogy a gazdasági háztartásban bomlott-e meg az egyensúly, vagy hogy micsoda egyéb bajok akadályozzák meg a mi prosperálásunkat és kedveznek az oláhság térfoglalásának. Tudnunk kell ezt és ezt kell tudnunk mindenekelőtt, mert ez a tudat szabja meg az általunk követendő út irányát és célját.

Miért romlik ez évben feltűnően sok burgonya.

Számtalan panasz érkezik mindenfelől, hogy az idei burgonya, — dacára az abnormis

száraz évnek — romlik, a konyhai célokra pincébe rakott burgonya-féleségek egy része már elrothadt; nem tartható.

Általános a panasz, hogy a múlt évek-ből már ismert kitűnő étkezési burgonyák az idén rendkívül rossz ízűek, vizenyősek s alig használhatók főzésre. Igen sok esetet tudok, hogy ahol módjában állott a vevőnek, a megvásárolt burgonyát — még veszteséggel is — rendelkezésére bocsátotta az eladónak, mint teljesen használhatatlant.

Nem lesz érdektelen egy kissé foglalozni ezzel a dologgal.

A lefolyt év csodálatos időjárásával sokáig emlékezetében fog élni a gazdáknak. Eltekintve más miseriáktól a tavaszi vetés idején, csaknem az egész országban általános szárazság volt, úgy, hogy az elvetett magvak kelése hihetetlenül egyenlőtlen volt. A répa p. o. a vetés után 30—35 nap múlva kelt itt-ott, de meg a harmadik kapálás alkalmával is kezegetett lassanként s úgy néztek ki a répatáblák, hogy alig volt érdemes meghagyni s azt hiszem, igen sok gazda ki is szántotta. Így volt ez másféle veteményekkel is.

Én 147 burgonya-féleséggel kísérleteztem s az elrakott gumók rendkívüli abnormitással keltek ki s a fejlődésük éppen abban a szakában, a mikor a legnagyobb szükség lett volna az esőre, egyáltalán nem kaptak esőt. Természetesen a termelési eredmény nagyon hitvány volt, az egész kísérlet emiatt meddő maradt s a jövő évben kell megismételni.

Ilyen nagy tömegű burgonya egész évi folytonos pontos megfigyelése igen sok érdekes adat birtokába juttatja az embert, amelyeket megszerezni más körülmények között nem volna módjában.

Általánosan ismert dolog az, hogy a burgonya sikeres téli eltartásának egyik legfontosabb feltétele a tökéletes „érettség.”

A rothadási okok legtöbbje a vörömben terjed egyik gumóról a másikra és pedig annál rohamosabban, mentől kevésbé tud ellenállani a gumó a kívülről behatolni igyekvő rothadási okoknak. Mivel az ellentállás alap feltétele az érettség, ebből a szempontból

kell kiindulnunk a rothadás okának kutatásánál.

Amint tudjuk, a burgonya gumó nem egyéb, mint egy meghúszosodott szárrész, amelyen helyet foglalnak az úgynevezett „szemek” (rügyek.) A szaporítási mód tehát, amelyet a termelésnél követünk, nem normális, mert nem magról termelünk. Ez meg is bosszulja magát, mert egyes féleségek kezdetben mutatkozó kitűnő tulajdonságai lassanként elvesznek, azaz a növény degenerálódik s ennek egyik fő oka az abnormális szaporítási mód. Így lehet az, hogy a már ismert kitűnő féleségek a folytonos rendszertelen termelés miatt lassanként elvesztik jó tulajdonságaikat s le-tűnnek a szereplés teréről. Különösen a gyakorlati gazda az, aki a vetőburgonya kiválasztására nem fordít valami kiváló gondot s ha megnézzük, a legtöbb burgonyatáblát, szomorúan fogjuk tapasztalni e „nem bánom“-ság eredményét.

Általában törekednünk kell arra, hogy csak olyan féleséget termeljünk amelyik a mi viszonyaink között tökéletesen beérik. Nem szabad olyasminek történni, a mint azt már több ízben tapasztaltam, hogy a későn érő burgonyát éretlenül kiszedik, mert már nem lehet az érésre várni; de azért a másik évben ugyanazt vetik el dacára annak, hogy a termés fele minden évben elrothad.

A burgonya érettségének legbiztosabb jele az, ha a leszáradt földfeletti részeket kézzel összefogva kihuzzuk a földből. Ha a gumók a fészekben maradnak, akkor érett a burgonya. A lomb leszáradásának lehetnek olyan okai is, amelyek nem segítik elő a gumók érését. Ilyen ok a zöldrészeket megtámadó gombabetegségek, amikor ezek elszáradása után a gumók éretlenek és keményítő szegények maradnak.

A földből kiszedett érett gumó külső megparásodott burka erős, ujjal le nem dörzsölhető s hathatós, természetes védelmet nyújt minden kívülről ható betegségi ok ellen. Sőt ha valami éles tárgyval megsértjük a gumót, a sérülési felületen rövid idő alatt pararéteg képződik, amint azt bármelyik ásóval megséettett gumónál láthatjuk. Ez a para-

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A londoni Tattersallban.

A londoni Hyde Park közelében, az Albert Gate-n van a világhírű Tattersall-intézet. Ezt a nevet majd mindenütt ismerik, csak-hogy Angliát kivéve nem mint tulajdonnevet, hanem mint a lovagló és sport intézetek megnevezését.

A londoni Tattersallban megtartani szokott nagy és gyakran nevezetes lóárveréseknek egyedüli napja a szombat. Az árverés mindig pontosan feltizenkét órakor délben kezdődik, de már jóval előbb tolong az érdeklődők és vevők tömege s mindenki igyekszik a csarnokban egy árverési értesítőhöz jutni, melyben minden egyes, e napon árverés alá kerülő ló leírása megvan. A sportsman, ki új versenylovakat akar beszerezni, az előkelő társasághoz tartozó hölgyek, kik a Hydeparkban való kocsizásokhoz lehetőleg feltűnő fogatot óhajtanak venni, a vidéki lelkész, ki vallásos utaihoz egy ponit keres, mely nyereg alatt és

hámiban egyaránt megbízható, a lovas tiszt, ki jó, de clesőbb szolgálati lovat vagy polonnyot keres, trainerek, jokkeyk, színészek és színésznők, tőzsdei nagyságok, lókereskedők és kupecsek, mindezek képviselve vannak, de van nagy száma azoknak is, kik csak tanulmány céljából jöttek oda, és mindenki ki lesz elégitve.

A míg a nagy, négyszögletes manegében, mely tulajdonképp az épületnek üveggel fődött udvara, kezdetét veszi az árverés, nézzünk körül az épület földszintén és karzatain, meg a folyosókon, melyek az árverési helyet az első emelet magasságában körülveszik,

Sok érdekest láthatni ott. Találunk egy teljes kocszi kiállítást, melyben minden elgondolható jármű, mely élé lovat fognak, az elegáns Victoria-Chaise, a nehéz Landauer, könnyű sportkocsik, sőt az ígás szekér is képviselve vannak. Fejedelmi dísz és vadász kocsik állnak a kis parkkocsi meg a falusi szekér mellett, melyet a kisbirtokosok meg a bérlők szoktak használni a vidéken tett látogatásaik alkalmával.

A másik ott látható gyűjtemény a kocszi-

muzeumnál még érdekesebb. Ez egy kép gyűjtemény, melyet szakértők körülberül 2 és fél millio koronára becsülnék. Van e gyűjteményben mindenféle színes és könyomat, metszetek, vízfestmények és olajképek, stb. Vannak különféle művészi kivitelű munkák, mint pl. virágok, monogramok, stb. melyek mind a leghíresebb, derbyt nyert telivérek szöréből vannak előállítva. Ezek a gyűjtemények il-lusztrálják azt a 137 éves történetet, melyre e tulajdonos, Tattersall, visszatérint, melynek tartalma röviden a következő.

Tattersall Richárd, egy York-shiri gyapjú fésülő, ki a jakobinus lázadások alatt elveszté tetemes vagyonának legnagyobb részét, 1766 ban örökös bérbe vett a szt. György korbáz közelében egy nagy területet, melyre egy nagy épületet emeltetett, ezt pedig lovak és idomított kutyák eladására rendezte be. Mielőtt Tattersall ezt a mesterséget választotta, a kingstoni hercegnél volt főlovászmeister, a hol nagyszámú előkelő ismeretséget kötött és talán ép ezen ismerősei buzdítására létesíté intézetét. Ez az egyszerű gyapjufésülő azzal dicsekedhetett, hogy az akkori régensherceget,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betételeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat folmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

át, hogy e rendkívül fontos és hasznos gazdasági íme megtalálta a maga hivatott fejlesztőt, kik az érdeklődés felkeltése mellett a jobb fajták könnyű beszerzésére módot nyujtanak s egyben a tenyésztéshez szükséges olcsó és praktikus felszerelési tárgyakkal, valamint a szakszerű eljárásokkal is megismertetik az érdeklődőket.

A baromfitenyésztés felkarolásának fontosságát és hasznosságát nem akarom én itt magyarázni, hiszen közismeretű az, hogy ezeknek az apró állatocskáknak és terményeiknek külföldre való kivitele útján milliókra menő jövedelmet biztosíthatunk s biztosítottunk máris magunknak. Hátha még tovább haladunk a baromfitenyésztés fejlesztése terén s ha olyan anyagot tenyésztünk nagyobb tömegekben, a milyent a külföldi fogyasztó kedvel és keres, hova fejlődhetik ez?

Mondom, nem sorolom fel az előnyöket és nem színezem ki a jövőt a kívánatos fejlődés hajnalpirjával, csupán egy-két figyelemzáró megjegyzést teszek.

Minden emberi törekvésnek meg vannak a maga akadályai és így a mi szépenfejlődő és nagy anyagi sikerekkel biztató baromfitenyésztésünknek is meg van a maga réme.

Láttuk fentebb a sertésenyésztésről mondottaknál, hogy egyetlen ragadós betegség mivé törpített egy olyan tenyészpárt, mely előzőleg már magas fokra fejlesztett és dús jövedelmekhez juttatott bennünket. A szárnyasok ragadós betegségei (mert hiszen itt nemcsak egy, hanem több is fenyeget) nem kevésbé veszélyesek, sőt bizonyos körülményeknél fogva, melyek az elhelyezés, tartás és gondozás módjaival állnak összefüggésben, még veszélyesebbek lehetnek. Tisztába kell tehát lennünk jó előre azzal, hogy a baromfitenyésztés sikeres fejlesztése nem csupán a megfelelő fajták beszerzéséből és azok nagyarányú szaporításából áll, hanem egyéb körülményekből is, melyek által a tenyésztett baromfiak egészségét megővni és a már fellépett ragadós betegségek terjedését korlátozni lehet.

Ezeknek az egészségügyi szabályoknak és az ezeket körülíró, elrendelő törvényes in-

tézkedéseknek ismerete tehát éppen olyan szükséges, mint a baromfitenyésztés egyéb szabályainak ismerete, mert ezek nélkül csak a járványos betegség első fellépéséig haladhatunk.

Ha ezzel szembe nem tesszük meg mindazt, amit a törvény előír és tapasztalt szakemberek javasolnak, akkor az éveken át elért sikernek vége lesz. A betegség elseper mindent, talán még a további tenyésztés iránti kedvet is.

Tudnunk kell tehát, hogy nálunk különösen kint a vidéken, az egyes községekben, ahol a baromfitenyésztés különben legolcsóbb és így legjövődelmesebb lehetne, — nagyon kedvezőtlenek a viszonyok és e miatt évről-évre egész vidékek baromfiállománya pusztul ki.

Ezeket a viszonyokat változtatni kell, még pedig első sorban társadalmi úton, a köznép megfelelő felvilágosítása által, felolvasások, alkalomadtán szakszerű magyarázatok által, másodsorban pedig a helyi és járási hatóságok felbresztése által, hogy ezek a járványos betegségek korlátozását célzó és törvényben előírt köteleességeiket teljesítsék s ezek megtartására a közönséget kényszerítsék. Minden értelmes és jóakaratu gazdának, gazdaszónynak és egyénnek jut itt szerep, még pedig a végsőcélt tekintve, hálás szerep, melynek teljesítésével egy-egy alapkövet tesz le baromfitenyésztésünk fejlesztésének becses épületéhez.

A szárnyasok ragadós betegségeit és az ezek ellen való védekezés módjait népszerűen ismertető füzeteket pedig minden alkalommal, főleg pedig a baromfi-kiállításokon osztogatni kell.

*

A kiállítással kapcsolatosan nagyarányú gazdasági gép- és eszközkiállítás is volt, mely főleg hazarészünkben a mezőgazdasági cultura gyorsabb kifejlődését véget feleltébb szükséges és folytatandó ténykedését képezte az állatkiállítási szakosztálynak.

Kezdve a teljesen felszerelt cséplőgép-garnitúráktól lefelé a legkisebb gazdasági eszközökig, minden látható volt itt újabb és leg-

újabb javított formájában. Alkalmuk nyílt tehát a kisgazdáknak is megismerkedni mindazon segédeszközökkel, melyek az okszerű termeléshez szükségesek s melyekkel a nyers-termények hozamát fokozni s a termelést olcsóbbá tenni lehetséges.

A kiállítást rendező bizottság s főleg annak nagyérdemű elnöke *Gr. Bánffy György* önagyméltósága teljes megnyugvással és önérzettel tekinthetett tehát törekvésének sikerére. Ez a siker valójában teljes volt és pedig nemcsak a kiállítás keretét kitöltött állatok, eszközök és tárgyak sokasága, szépsége és tökéletessége által, hanem azért is, mert ez alkalommal, mint az alábbi melegehangú táviratok szövegéből kitűnik, hazánk legtevékenyebb földművelésügyi minisztere és hazarészünk gazdaközönsége, egymásiránt táplált szívélyes érzelmeikben, az ügy iránt tanúsított odaadó érdeklődésük egész őszinteségével összetalálkoztak s kezet szorítottak.

Ez pedig az akkori hiradásnak eredetiben ide iktatott szövege szerint így történt: „*Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter a kormányválság miatt a kiállításon ez idén meg nem jelenhetvén, a következő melegehangú sürgönyt intézte *gr. Bánffy György* kiállítási elnökhöz:

„Élénk sajnálatomra a mai kiállításon nem lehetek jelen, ezen körülmény azonban nem tartóztat vissza attól, hogy egybegyűlt tisztelt gazdatársainknak legszivesebb üdvözetem és szerencsekívánataimat ne küldjem. *Darányi Ignác.*“

Gróf Bánffy György a következő távirati üdvözetet küldötte a miniszterhez:

„Egybegyűlt gazdatársaim nevében fogadja legelénkebb üdvözetünkkel hálás köszönetünk nyilvánulását szíves megemlékezésért s azon hathatós támogatásért, amelylyel kiállításunk létrehozását elésegíteni méltóztatott. Fogadja Nagyméltóságod ezzel egyszersmind őszinte szívből jövő hálánk és ragaszkodásunk kifejezését. *Gróf Bánffy György.*“

(Befejező közlemény következik.)

az üzleti becsületességet biztosíták, azaz ezeknek minden körülmények közötti betartása, arra a magas színvonalra emelték Tattersall intézetét, melyen az ma is áll.

Az árverési csarnok karzatára kifüggeszettek egy 1 számot. Az emelvényről, melyen az intézet jelenlegi tulajdonosa, *Mister E. Sommerville-Tattersall*, (1898. óta a cég vezetője) áll, egy kalapácsütés jelzi, hogy az árverés kezdetét veszi. Az 1-es szám egy hátsó ló, melyet a közönségnek különböző ütemekben elővezetnek. A karzatokon az angol előkelőségek, köztük igen sok hölgy, foglalnak helyet. Az árverező emelvényéről árt ár után kiált s az ujonc, ki először tanúja ezen szombati árveréseknek, nem is sejtji, honnan jönnek az ajánlatok. De Tattersall ismeri embe-reit és egy tekintet, egy intés elég, ő tudja mit kell tennie.

Evéneként körülbelül 10,000 darab ló kerül itt eladásra, de ez a szám nem mond semmit, ha nem tudjuk, milyen árak érhetők itt el, különösen, ha egész versenyistállók jutnak eladásra. Tattersall oly nagy mértékben bírja az angol sportman-ek bizalmát, hogy ezek nemcsak istállójuk felosztásánál engednek neki szabad kezét, hanem a legjobb ménesek is nálla adják, illetve vele adják el éves csikóikat.

Az alább felsorolandó áraknál bizonyára sokan hitetlenül csóválják fejüket, különösen a versenylovakkal nem foglalkozóknak fognak ezen számok túlzottnak feltűnni, pedig ezen összegek tényleg meglettek fizetve.

Egy éves csikókat az utóbbi években Tattersallnál 120,000-tól 240,000 koronáig fizettek meg darabonként. Ezek természetesen híres szülők ivadécai, melyek ugyan még semmi bizonyítékot sem adtak képességükről, melyektől ennek dacára sokat várnak. A 120,000 koronás ár nem is ritka itt, majdnem minden ilyen árverésen előfordul. Rendkívüli azonban a 240,000 koronás ár, melyet például „Scepter“-ért fizettek egy éves korában. A legdrágább ló, melyet valaha eladtak, a híres „Flying Fox“ volt, ennek eladási ára 36765 angol font, sterling, vagyis a mi pénzünk szerint 900,000 korona volt. E mellett a második drágán fizetett ló, „Ormond“, 720,000 korona árért kelt el. Tenyészállatokért, ménnek és kancákért, melyek a nagy klasszikus versenyekben eredményeket értek el, amelyeket ménesek számára vesznek meg, átlag 240000-től 280,000 koronáig fizetnek. Sőt „Meddler“-ért, egy fiatal kevésbé bevált ménért, mely azonban sokat ígért, egy ilyen árverésen 350,000 koronát ajánlottak és fizettek meg.

Mivel az intézetnek a forgalomból és elért nyereségből természetesen percentje van, elgondolható, milyen összegre megy a londoni Tattersall jövedelme. Oly hallatlan árak, mint most, a verseny sportban nem fordultak elő, csak egyes kivételes alkalmakkor hozta egy-egy nagyobb összeg a sportembereket lázba. Mikor Hastings márquis a híres „Känguruh“ nevű telivért 280,000 koronát fizetett, hozzátartozói gondnokság alá akarták helyeztetni. Ma, a mint láttuk, háromszoros árakat is fizetnek bevált, vagy nagy eredményekre jogosító lovakért.

A mostani angol király, VII. Eduvárd Walesi herceg korában szintén igen gyakran látogatta a Tattersallnál tartott árveréseket, s folyosókon, szobákban és csarnokokban nagyon sok sporteseményt ábrázoló kép látható, melyeken a király is ott van.

A kontinens sportemberei ritkán vesznek maguknak időt, egy ilyen szombati árverést megtekinteni, pedig London legérdekesebb dolgai közé tartozik. A ki megfordul Angliában, az el ne mulassza, elmenni Tattersallhoz.

Richard.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatós férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiflon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, chédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

toznak, mint azok, melyeknek a lóherét nélkülözni kell. Télen a lóhere-széna a legjobb kárpótlás a hiányzó zöld eleség helyett. Némelyik tenyésztő összevágja a lóhere-szénát a tyúkház különböző helyein a földre szórja, úgy, hogy a tyúkok kedvükre turkálhatnak benne és ehetnek belőle. Ez bár a legegyszerűbb módja a lóherével való etetésnek, még sem helyes, mert így a tyúkok csak a leveleket eszik meg és a szárazakat, melyben a tulajdonképpeni méisztartalom van, ott hagyják. Legjobban esik és szeretik a tyúkok a lóherét, ha a következő módszer szerint készítjük el nekik. Veszünk egy veder rövidre vágott lóhere szénát, leöntjük forró vízzel, betakarjuk s állni hagyjuk egy éjén át. Másnap reggel még egyszer annyi darát teszünk hozzá, úgy, hogy az egész morzsás anyag legyen. A lóhere vizet, melyet a leforrázás által nyertünk, a tyúkok örömmel iszszák és állítólag megóvja őket a betegségektől. Lóhere nemcsak egyike a legjobb, de egyike a legolcsóbb eleség is tyúkok számára. G.

+ **A mélymivelésről.** A gazdaközönség felismerte a talaj mélymivelésének a termés fokozására gyakorolt előnyeit és általában el lehet mondani, hogy az utóbbi évtizedekben e téren nagyot haladt. Figyelemre méltó haladás, mely a nemzeti vagyonosodást egy nagy lökéssel vitte odább. A gőzekék és tökéletesebb talajmivelő eszközök száma igen felszaporodott. Az őszi talajmivelést általánosan kezdik alkalmazni, nélkülözhetetlennek tartják, aminek pedig alig tulajdonítottak fontosságot. Jellemzik a mély megmivelés előnyeit a rossz talajmivelés hátrányaival, tudják az őszi mélyszántás alkalmazásának célját, ismerik fontosságát. Azt azonban még a mai előrehaladott mezőgazdasági viszonyok között is alig veszik figyelembe, hogy a mélyebb és tökéletesebb talajmivelés fokozottabb trágyázást is igényel, mert e nélkül modern rablógazdálkodást űzünk. Ez pedig igen káros hatású, mivel a talaj a tökéletesebb megmunkálás folytán sokkal mélyebben aknáztatik ki, mint amúgy. Így a talaj megmivelése a legveszedelmesebb fegyver, melyet a gazda saját maga ellen fordít, míg helyes trágyázással kapcsolatban a legáldásthozóbb hatású. A talaj mélymiveléssel földterületünket jelentékeny mértékben növeljük, ha nem is terjedelmes, de mélységre, ami szintén bizonyos terméstoppletet idéz elő. A talajnak vastagabb rétegét teszszük ki a fagy, levegő és más mállasztó és korhasztó tényezők behatásának s így a talaj nagyobb gazdasága s magasabb kész tápanyagtartalma a növények sikeresebb fejlődését vonja maga után, ami megint a tápanyagok nagyobb felvételét eredményezi. A csekély talajmivelés gyengébb fejlődését eredményezve, a gyengébb növényzet pedig a talajt nem aknázza ki mélyen, így az arány körülbelül egy és ugyanaz lesz, tehát a visszapotlás is egyforma arány szerint kell hogy történjék. A talaj tápanyagtartalmának pótlásáról tehát feltétlenül gondoskodni kell, mert máskülönben dacára a mély mívelésnek, nem lesz meg a kívánt eredmény. A mélymivelés különben is gyökeres változtatásokat igényel. Nagyobb állatállomány és jobb eszközök szerzendők be. A fokozódó trágyaszükséglet kielégítése céljából műtrágyák vásárlása el nem kerülhető, mert a kivitt növényi tápanyagok más módon vissza nem szerezhetők. Természetes, mivel a mélymivelés arányában több és több tápanyagot viszünk ki, a visszapotlás is e szerint kell, hogy alakuljon s ezért a visszapotlandó mennyiség pontos számításal határozandó meg, mert máskülönben vagy többet adunk vissza, ami parlás, vagy kevesebbet, ami megint a talaj kizsárolására vezet.

+ **A meszezés befolyása a burgonya-termésre.** Dr. Ulbricht német tanár azt tapasztalta, hogy a nevezett talajban termelt burgonya gumói varasodtak a márgázás következtében azonban igen. A gyakorlati tapasztalatok szerint a rozs alá adott kainittal trá-

gyázott. És a rozs után megmárgázott talajban a burgonya nem varasodik meg s ezt Ulbricht is tapasztalta. Olyan frissen márgázott talajban azonban, mely kainittal nem trágyáztattott, varas lett az ugyanazon fajtájú, külön-

bat az égetett mészszel trágyázott parcella szolgáltatta. Megállapított ezen kísérletek alkalmával az is, hogy a meszezés a talajt porhanyóbbá, tevékenyebbé változtatta. A mész tehát a burgonyánál is kitűnőbb termést

50. KOVÁCS BÁLINT KOLOZSVÁRI KISGAZDA, 8 ÉVES TEHENE.

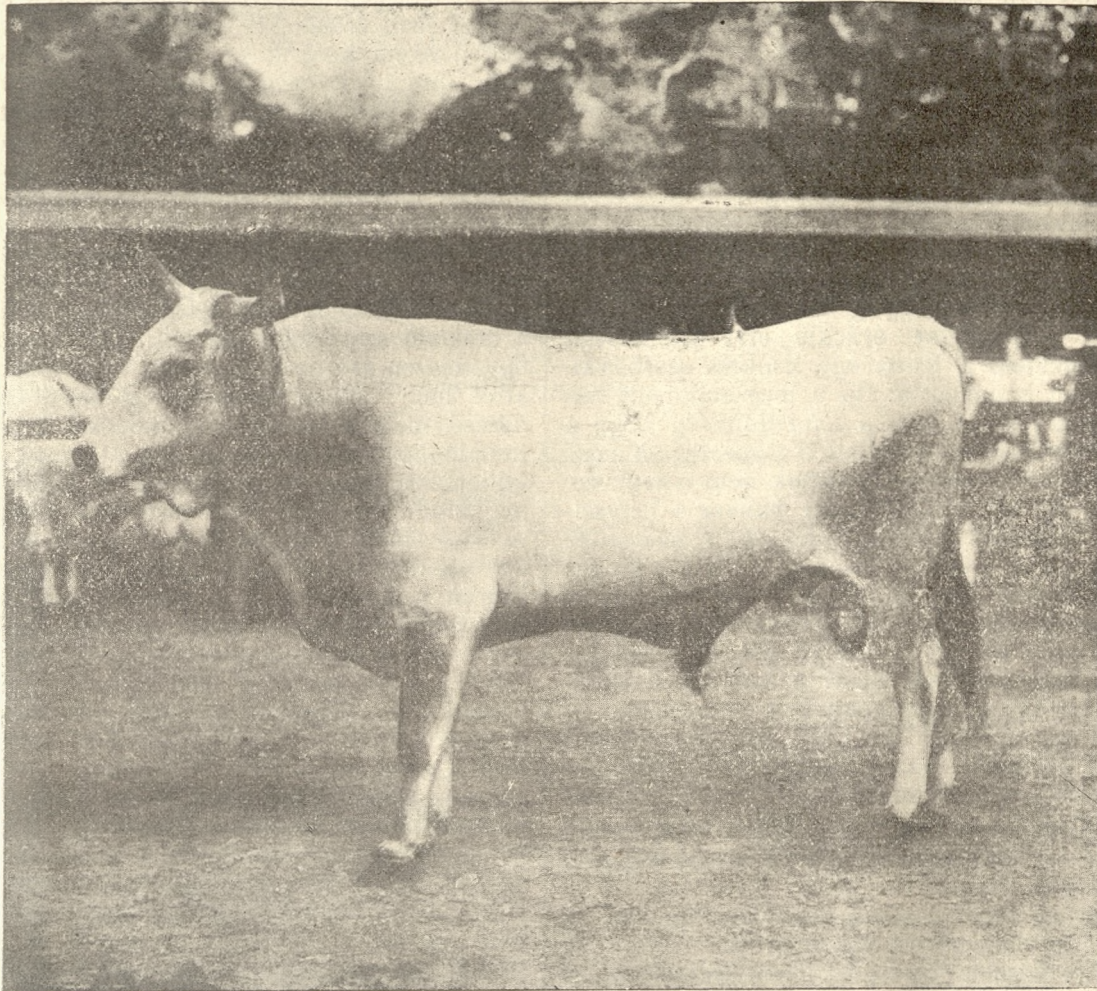
51. JAKAB MÁRTON KOLOZSVÁRI KISGAZDA, MÁSODIK PÉNZDIJAT NYERT TEHENE.

ben teljesen azonosan művelt burgonya. A meszezés a termésbozámot rendkívülileg növelte; többnyire 30—40 mm. al. Legkisebb terméstoppletet a mészkepporral s legnagyobb

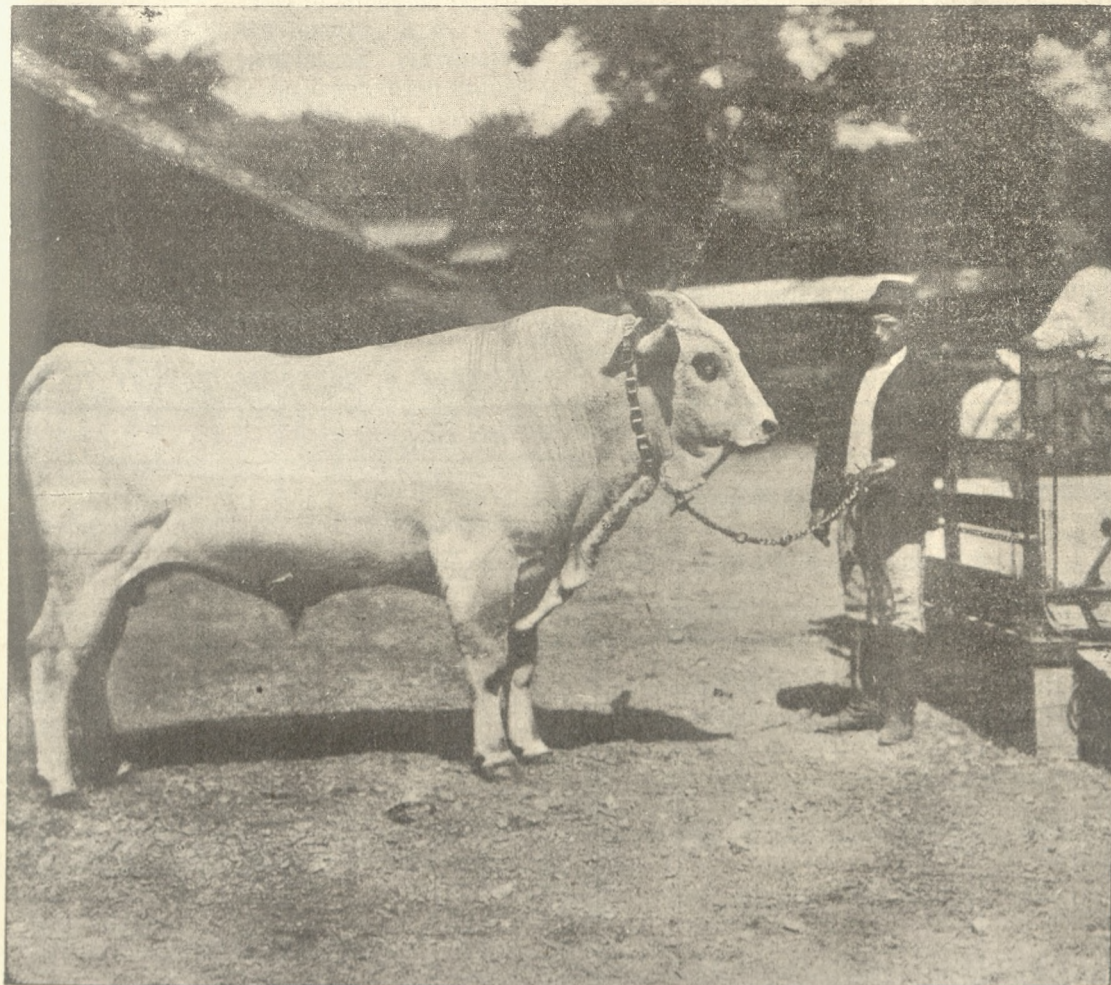
fokozó hatással bír, csak azután gondoskodni kell, hogy a talajból fokozottabb mérvben elvont tápláló anyagok trágyában vissza is pótolassanak.

+ **Adatok a mák termeléshez.** A mák termelése egyike a legjövendőbb gazdasági foglalkozás. Feltétele a különösen megművelt s igen jól megtrágyázott talaj. Az istállótrágya még ősszel alászántandó; a műtrágyák

eszközölni, mert minél korábban vették, fejlődése annál normálisabb és jobb lesz, soros vetésnél kat. holdanként 3-3 1/2 kg. magra van szükség, mely ugyanannyi száraz homokkal keverten vetendő el. Szórvetésnél a mag

52 GRÓF TELEKI ARVÉD 3 ÉVES ÉS 7 HÓNAPOS, ELSŐ ARANYDIJAT NYERT BIKÁJA.

53. SOMOGYI ALBERT 4 ÉS FÉL ÉVES, NEGYEDIK ARANYDIJAT NYERT BIKÁJA.

közül különösen a szuperfoszfát és chilisalétromot hálálja meg, előbbenti a vetőszántás előtt, utóbbit vetés után kell alkalmazni. A vetés hacsak lehetséges már márciusban kell

kétszer annyi is lehet. Legmegfelelőbb vetési mélység 2 cm. a mit vetőgépnél úgy érhetünk el, ha a sulyokat leszedjük. Vetés után a talaj igen könnyű vető boronával járatandó meg.

Az első kapálást lehetőleg lókapával kell eszközölni, mert az olcsóbb s ezért szükséges szélesebb sorokba vetni. A lókapával természetesen a kézikapát is igénybe kell venni, hogy a munka tökéletesebb legyen. Mikor azután 3-4 levelet fejlesztett, következnek az egyezés. A legmegfelelőbb növénytavolság 13-15 cm. Egyezés után a szükséghez képest még 1 vagy 2 kapálást kell neki adni, a mely már kizárólag lókapával történhetik. A mák aratása akkor eszközölhető, amikor a tokok megbarapultak és børszerű kinézetet vettek fel.

+ **Anyarozs kiválasztása a vetőmag közül.** Több irányban tettek már kísérletet arra nézve, hogy miként lehetne ezen kóros gombabetegség ellen védekezni; különösen Müller kísérletei érdemelnek figyelmet. Szerinte az anyarozs különösen forró nyarakon lép fel nagy mennyiségben. Számos kísérletet végzett immár arra nézve, hogy miként lehetne az anyarozsot a vetőmagból teljesen kiválasztani s végül a következő eredményre jutott. Mechanikai úton, tehát rostálással, szeléléssel, triörözéssel — az anyarozs a rozs közül tökéletesen ki nem választható még a lelkiismeretesebb munkával sem; mindig marad a rozs között egy-két kisebb, avagy tört szemű anyarozs, ami azután tökéletesen elegendő arra, hogy pár év alatt megint elszaporodjon. Müller kísérletei a rozs és anyarozs fajsúlya közötti különbségen alapulnak. A kiválasztásra különböző koncentrátságú oldatokat használt s a szerint, amint az oldat higabb vagy sűrűbb volt, hol a rozs, hol az anyarozs ülepedett abban a fenékre. Egy paralel kísérletet végzett chlorkáliummal. 50 négyzetcentiméter vízben 32, 16, 8, 4, 1% chlorkáliumot oldott fel s ezen edények mindegyikében 10-10 rozsszemet és 10-10 anyarozsot helyezett, az oldat felkavarása után a következő eredményre jutott. A összes rozsszemek azonnal a fenékre ülepedtek, míg az anyarozsból az oldatok erőssége szerint a következő mennyiség maradt a felszínen uszva:

	I. számú kísérlet	II. számú kísérlet
30%-os (telített) oldatban	10	10
16%-os	1	3
8% os	2	—
4% os	2	1
1% os	1	—
destillált vízben	—	—

Fenti kísérlet szerint tehát a chlorkáliummal telített oldat az anyarozsot a rozs közül tökéletesen kiválasztotta. A kísérlet ugyan kicsiben végeztetett, de a nagyban kísérlet is ugyanezen eredménnyel végződnek, mivel a szétválasztás fajsúly alapján történik. Hogy az oldat sűrűsége milyen nagy befolyással van a szétválasztásra, azt a következő kísérlet igazolja. Egy telített oldat készítettett, melyben az összes behelyezett anyarozs-szemek a felszínen usztak. Ezen oldathoz folytonosan bizonyos meghatározott mennyiségű destillált viz kevertetett, miáltal az oldat természetesen mind higabb és higabbá lett. A higabb oldatok már nem bírván meg az anyarozsot, abból mind több és több szállott a fenékre alá, mi azt az alábbi táblázat mutatja.

32%-os chlorkáliumos oldatban 100 szem,	
25%-os	90
20%-os	90
18%-os	90
16%-os	60
12%-os	30
8%-os	10
4%-os	—
1%-os	—

anyarozs úszott a felszínen.

Mint fenti táblázat mutatja, az anyarozs a rozs közül tökéletesen kiválasztható. Tettek kísérletet feloldott kainittal is szintén jó eredménnyel.

AZ „ADRIAI” BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Akos

vezérfelügyelő.

(1003)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtásra és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet”

részeről

Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg. Ebbeli működésben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgállok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

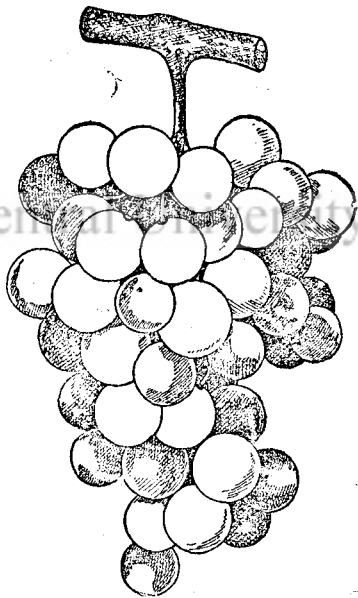
Egyidejűleg óva intem a n. é közönséget akár helybeli, akár budapesti vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmü jelzálogkölcsönt pénzüintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes-, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

**Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.**

„Milleniumtelep” Nagyösz.

LEŐSŐCSEB ÉRTEK

LEŐSŐCSEB ÉRTEK

1429

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményyt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémméltványok

Jutányosan eladók Százados

uj marhamérlegek

1500 kgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

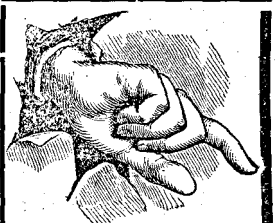
ócska marhamázsákat uj hidmérlegekre — Minden mérleg törvényesen hiteltelítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész

Budapest,

VII., Dohány utca 78.

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Bergueran-fils leghiresebb páris gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1956

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		255.200.02 "
		Összesen: 2.125.200.03 K

1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletleleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem:

VODICKA F.

földbirtokos

Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

1431

Négyezer métermázsa

répa,

négyszáz métermázsa

széna

és háromszáz métermázsa

lucerna

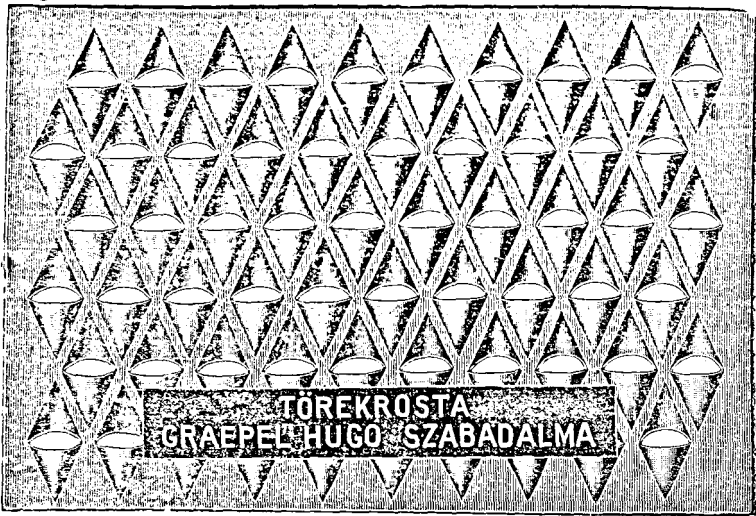
kifogástalan minőségben eladó

Montbach Sándor

nagyiklódi gazdaságában.

Ugyanott Istálló is áll a vovő

rendelkezésőre. 1433

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.
 GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek
 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyvá-
 lasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
 malomépítéset BUDAPEST, V., Váci-út 40--46.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
 a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

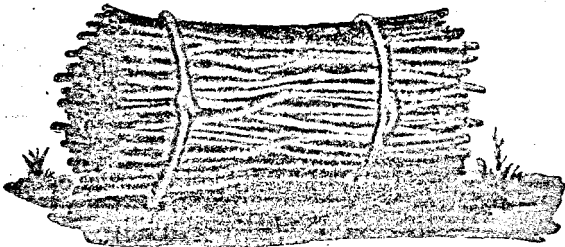
Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
 Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
 zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alta separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
 készséggel szolgálunk. 1018.

Hirdetmény.

Az „Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezet“ közhirre teszi, hogy „Helvétia“ vasutállomás mellett lévő telepén termelt csakis elsőrendű sima

szőlővesszőket

egyres fajokból két éves gyökereket is, míg a készlet tart, úgy az őszi szállításra, valamint tavaszra is előjegyzéseket elfogad.

Továbbá kiváló szép Kajszin barack, Alma, Körte, Szilva, Meggy, Cseresznye, Őszi barack, Birs, ojtott Eper, fehér és fekete francia vékonyhéjú Dió, különféle Cserjék, Diszfák, Spárgagyöke-
 rek, szép faj Szamóca-töveket ajánl a legjutányosabb áron.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcs-
 1425 termelő Szövetkezet.

45 éves, nős egyén, aki erdélyi nagyobb gazdaságokban, mint gazdatiszt 24 évig működött, kellő bizonyítványok mellett, megfelelő

gazdatiszti állást

keres azonnali belépésre. — Bővebb felvilágosítást az Erdélyrészi Gazdatiszti Egylet titkári hivatalától. 3-3

Elsőrangú

„Erzsébet Gőz- és Kádfürdő“

Kolozsvár,

Kis-Szamos-u. 1. sz., a Tornavivóda mellett.

Az összes helyiségeket kibővítettem és renováltattam: kényelmes, tágas vetkezőkkel, külön timsós fürdővel, dörzsölő-szobával és belégzési gyógymóddal (inhalációval) elláttam, és a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem.

Pártfogást kérve maradok

1426

hazafias tisztelettel:

Pintér Gusztáv,

Telefon 393. sz.

fürdőbérlet.

Wertheimer József

1891

mezőgazdasági szesz-,

szeszfinomító, sajtolt

szeszélesztő gyára és

tejgazdasága

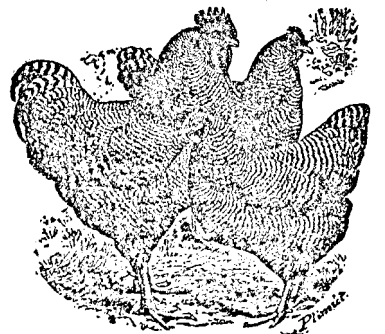
Kolozsvár, Árpád-út 38.

KONKOLYI ISTVÁN 1327
 mérnök

fajtyúk-tenyészdéje

Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, teli-
 vér, elsőren-
 dü fajtyúk-
 törzseimnek
 költőtojásai:
 kendermagos
 plimut, fekete
 langán, sárga
 orpington 80 f.,
 májusban 60
 fillér, fogoly-
 színű olasz 40
 fill., illetve 30
 fill. darabon-
 ként. — Rázás-
 mentes, patens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor.
 Törött és terméketlen tojások ingyen kieserlítettnek
 Csirkék hat hetes korban márciusi kelésű 4, áprilisi
 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Arjegyzék, csapda-
 fészkek, szedszedhető ol, olesó mesterséges csirke-
 nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb.
 ingyen. — Kérdezőkódásokra válaszbélyeg kéri.

Számtartót keresek

azonnali felvételre.

Nős, továbbá a kertészet és ro-
 mán nyelvben jártas egyének
 előnyben részesülnek.

Bizonyítványok küldendők:

id. gróf Haller János

Homoród-Héviz. 1427

Segédtszti állást keres

erdélyrészi nagyobb birtokon gazdasági tan-

intézetet végzett, katonai kötelezettségének
 eleget tett, fiatal ember. Cim: az Erdélyi
 Gazdatiszti Egylet titkári hivatalában.

Gazdatiszti állást keres

azonnali belépésre középkorú, nőtlen, 25 évi gazdasági gyakorlattal és jó bizonyítványokkal bíró nagyobb gazdaságok vezetésében jártas, oláhul, németül és tótul tudó egyény. Szükség esetén személyesen is bemutatkozik, bővebb értesítés Porga Istvánnál Jász-Karaján (Pestvármegye) szerézhető. 2-3

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárból.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetően, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1351.

Szántartói, esetleg ispáni állást

keres 1905. év február, akár márcziusi belépéssel 38 éves, nős, az algyógyi földmives iskolát jeles sikerrel végzett egyén, aki már volt gazdatiszti és nagyobb uradalmakban számtartói állásban több évig, jártas a gazdaság körüli teendőben és számvitelben, igényei szerények. Címe megtudható az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatalában Kolozsvár. 3-4

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszerint 15-féle különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkrol szivesadnék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyezim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 kor.

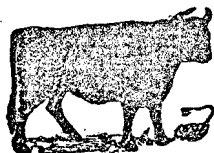
Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1382.)

„REKORD“ festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

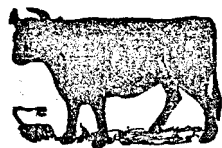
Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legújabb feltalált, előkelő gazdak s szaktekintélyek által kipróbált s kitünőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —

BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen trürik. — Használata: Pamacsca a szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolys megszünik elegendő 1 szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

1 üveg ára 2 korona.

1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatala is

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-éremmel kitüntette. 1017

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyezim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkek, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószijjak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. ez. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltározott legjobb

Háromszéki löhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répacmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigali mag után először termelt kitünő lenmagot, bal-tacint, székely tengerit, hanna árpát, dnpaul zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb áruk mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés. stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni szivesadjenek, mivel a Királyhágón tül uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

Fischer és Társa

— Faiskolák —

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges produkálása a legfinomabb és legjobb csemege és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok, Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber

Gömbakác. Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő).
Egres stb. stb.
Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
Szakszerű csomagolás. 1352

BÜKKFA-SZÉN

legolcsóbban beszerezhető

— csakis waggonszámra —

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatala is. 1423

Karácsonyi és Újévi ajándéknak
legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható újszülöttől 14 évesig Leány és Fiuk részére Kabátok, Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák, Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényelmes viseletűt készítenek. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközlők, gyermekruha rendelmenynél elegendő a kor megjelölése és pontosan találó árút küldök. Baba kelengye, keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivitelben. — Határozott jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

Stein S. és Társa,
Mátyás kir.-tér 2. sz.

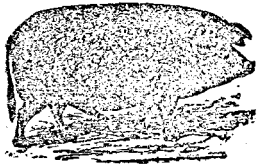
1434

1905. január 1-től a tanácsolás aiatti helyiségben.

Simay-Hazslinszky-féle

sértésvész elleni

gyógyszerrel (1879.)

több helyen kísérlet tétett és annak eredményes alkalmazása a gazdák véleményét mindig nagyobb körben és tekintélyes termelők előtt kétségtelenné tette.

Az állami nagy kísérletezés céljaira, valamint a külföldi megrendelésre készített gyógyszerből, míg a készlet tart

kísérlet céljára való

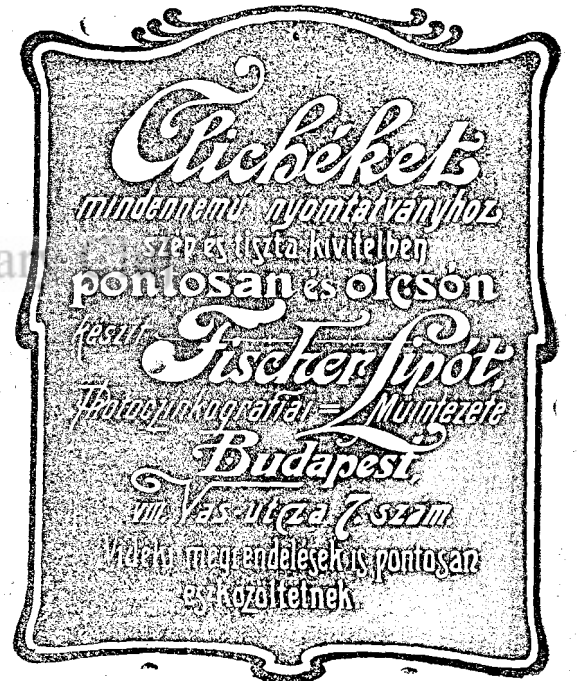
megrendeléseket közvetít az „ERDELYI GAZDA”
kiadóhivatala is Kolozsvárt

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

Több mint 100,000 darab
gyökeres, fás

szőlőoltványt

amerikai alanyba ojtva, szokványos minőségben fajtiszta, a legjobb bor és csemege szőlőfajokból, igen mérsékelt árakban ajánlanak

Teke, Kolozsmegyében 1430

Gross és Rehner

szőlőtelep tulajdonosok.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

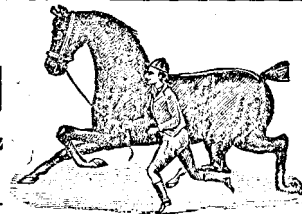
Páris 1900. világkiállítás: „GRAND PRIX.”

KWIZDA-féle

restitutions fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz
lovak részére.

— Egy üveg K. 2'80. —

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban, nagyobb megerőltetés előtt és után erősítőül, inak merevése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szallaglégpárnával.

Bokavédő szallagok

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig a bal és jobb lábra.

A bokára, a—b-ig mérve, melynek körülete
20—22 cm. megfelel az 1. sz. | 24—27 cm. megfelel a 3. sz.
22—24 cm. | 2. sz. | 27—30 cm. | a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben drhoként | Fekete, barna v. fehérszín.
1. sz. K. 5'50. 2. sz. K. 5'90. | 1. sz. K. 5'90 2. sz. K. 6'40.
3. sz. K. 6'40. 4. sz. K. 7'30. | 3. sz. K. 6'80. 4. sz. K. 7'70.

Főraktár: 1291. I.

Kwizda János Ferencz cs. és kir. oszt., magy. kir., román kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész, Korneuburg bei WIEN.

